

Sygn. akt IV CSK 750/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z powództwa A. [...] w W.
Oddziału Terenowego w O.
przeciwko P. R. i R. K. W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 18 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego R. K. W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 maja 2015 r., sygn. akt V ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od pozwanego R. K. W. na rzecz powódki 3600 (trzy
tysiące sześćset) zł kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 maja 2015 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanych od wyroku Sądu Okręgowego w B., którym zasądzono na rzecz powódki od pozwanego R. K. W. 401 328,13 zł, a od pozwanego P. R. 75 605,76 zł z ustawowymi odsetkami, oddalono powództwo w pozostałym zakresie i orzeczono o kosztach procesu. Zaskarżając wyrok, pełnomocnik pozwanego R. K. W. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparł na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia funkcjonującym na rzecz państwa, a więc w interesie publicznym. Stoi ona przede wszystkim na straży wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego. Sąd Najwyższy już w okresie obowiązywania kasacji, będącej zwyczajnym środkiem odwoławczym, podkreślał, że podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurisprudencki (postanowienie z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne.

Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę kasacyjną, nie jest trzecią instancją sądową. Sąd kasacyjny nie sądzi sprawy, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienie prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Ograniczenia środków zaskarżenia są znane współcześnie w różnych ustawodawstwach. Są one zgodne z zaleceniami Rady Europy, które zmierzają do

ograniczenia liczby instancji oraz zezwalają na wprowadzenie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, już w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, iż ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne ani z Konstytucją, ani z postanowieniami wiążącymi Polskę konwencji międzynarodowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 1998 r., I PZ 54/97, OSNAPUS 1999, nr 3, poz. 92, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 1998 r., I PZ 67/98, OSNAPUS 2000, nr 2, poz. 65 oraz uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r. III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53). Takie stanowisko wyraził również Trybunał Konstytucyjny (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK Zbiór Urzędowy 2000, nr 5, poz. 14).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przytoczone przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie występuje wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istotne zagadnienie prawne. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozważeniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 r. Nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, nie publ.).

Rozumianemu w wyżej przedstawiony sposób istotnemu zagadnieniu prawnemu nie opowiada podniesiona przez skarżącego związana z art. 299 k.s.h. kwestia sprowadzająca się w istocie do pytania, czy przewidziana w przytoczonym przepisie odpowiedzialność członka zarządu obejmuje także zobowiązanie warunkowe. Skarżący nie wykazał, że kwestia ta budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – przedstawionego

zagadnienia prawnego. Podniesiona przez skarżącego kwestia była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, zwłaszcza w uchwale z dnia 28 lutego 2008 r., III CZP 143/07 (OSNC 2009, nr 3, poz. 38), w której Sąd Najwyższy wyjaśnił, nawiązując do wcześniejszego orzecznictwa, że na równi z zobowiązaniami istniejącymi należy traktować zobowiązania warunkowe. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na omawianą przesłankę nie zawiera przekonujących argumentów, że przytoczona kwestia jest niedostatecznie bądź niewłaściwie wyjaśniona przez judykaturę, zwłaszcza przez orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Nie występuje także wskazana we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołująca rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02 (niepubl.) – wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie. W orzecznictwie wyjaśniono jednak, że potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów czy istnienie istotnego zagadnienia prawnego stanowią przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli rozstrzygnięcie rozbieżności w orzecznictwie bądź istotnego zagadnienia prawnego ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2001 r., OSNP, nr 9, poz. 28, i z dnia 4 lipca 2003 r., III CK 120/03, nie publ.). Tymczasem tego wymagania nie spełnia podniesiona przez skarżącego rozbieżność w orzecznictwie sądów dotycząca dopuszczalności stosowania art. 5 k.c. w sprawach o roszczenia dochodzone od członków zarządu na podstawie art. 299 k.s.h. W zaskarżonym wyroku Sąd nie wykluczył – co skarżący pomija – dopuszczalności zastosowania w sprawie art. 5 k.c., lecz uznał, że nie ma podstaw do przyjęcia, że powódka dochodzi roszczenia z naruszeniem art. 5 k.c. Podniesiona przez skarżącego kwestia rozbieżności w orzecznictwie sądów nie ma więc w okolicznościach sprawy znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

db